

Sygn. akt: I C 1165/19

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 9 grudnia 2020 r.

Sąd Rejonowy w Gdyni I Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący:	Sędzia Małgorzata Żelewska
-----------------	----------------------------

po rozpoznaniu w dniu 9 grudnia 2020 r. w Gdyni na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa **Towarzystwa (...) S.A. z siedzibą w W.**

przeciwko **M. L.**

o zapłatę

I. oddała powództwo;

II. kosztami procesu obciąża powoda uznając je za uiszczone.

Sygnatura akt: I C 1165/19

UZASADNIENIE

Powód Towarzystwo (...) S.A. z siedzibą w W. wniósł pozew przeciwko M. L. domagając się od pozwanego zapłaty kwoty 872,68 zł wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 27 września 2018r. do dnia zapłaty.

W uzasadnieniu pozwu powód podniósł, że w dniu 14 lipca 2018r. doszło do zalania mieszkania nr (...) przy ul. (...) w G. na skutek przelania odpływu brodzika w lokalu nr (...). Zdaniem powoda odpowiedzialność za szkodę ponosi pozwany, który był zobowiązany do wykonywania zabiegów konserwacyjnych i napraw przewidzianych w instrukcji użytkownika, likwidowania przecieków z instalacji w zakresie obciążającym użytkownika lokalu niezwłocznie po ich pojawieniu się, a także napraw i wymiany uszkodzonych lub zużytych elementów instalacji i wyposażenia lokalu. Pozwany nie wykonywał ww. obowiązków w sposób prawidłowy, stąd ponosi winę w postaci niedbalstwa za wyrządzenie szkody. Na podstawie umowy ubezpieczenia poszkodowany zwrócił się do powoda z żądaniem naprawienia szkody. Powód uznał swoją odpowiedzialność za szkodę i wypłacił mu odszkodowanie. W niniejszej sprawie powód dochodzi roszczenia regresowego na podstawie art. 828 kc.

(pозew k. 3-5)

W dniu 25 lutego 2019r. w sprawie o sygnaturze I Nc 102/19 Referendarz sądowy Sądu Rejonowego w Gdyni wydał nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym.

(nakaz zapłaty k. 26)

Pozwany wniósł sprzeciw od ww. nakazu zapłaty, zaskarżając go w całości i wnosząc o oddalenie powództwa. Pozwany zaprzeczył wszelkim twierdzeniom powoda, nie uznając jego roszczenia, a także wskazał, że nigdy nie otrzymał od powoda dokumentu potwierdzającego zasadność czy wymagalność roszczenia we wskazanej w pozwie wysokości. W

ocenie pozwanego roszczenie nie zostało udowodnione co do zasady i wysokości. Pozwany zauważył, że powód nie przedstawił jakichkolwiek faktów czy dowodów potwierdzających istnienie długu oraz jego wysokość. Z ostrożności pozwany podniósł także zarzut przedawnienia roszczenia.

(sprzeciw od nakazu zapłaty k. 58-59)

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Pozwany M. L. jest właścicielem lokalu mieszkalnego nr (...) położonego w budynku przy ul. (...) w G.. Pozwany nie zamieszkuje jednak w tym lokalu. Na podstawie umowy najmu w okresie od 29 maja 2014r. do 17 kwietnia 2019r. najemcą przedmiotowego lokalu był G. B..

(dowód: umowa najmu z dnia 29 maja 2014r. k. 85-87, porozumienie o rozwiązaniu umowy najmu k. 88)

Pozwany zawarł umowę ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej na okres od 10 lipca 2018r. do 9 lipca 2019r., którą objęty został ww. lokal mieszkalny nr (...).

(dowód: polisa ubezpieczeniowa k. 82-84)

W dniu 14 lipca 2018r. doszło do zalania lokalu mieszkalnego nr (...) położonego w budynku przy ul. (...) w G., którego właścicielką jest A. J.. Po powstaniu szkody poszkodowana poinformowała o szkodzie najemcę położonego powyżej lokalu nr (...). Początkowo, najemca wyparł się swojej odpowiedzialności za zalanie, jednak po pokazaniu mu przez poszkodowaną skutków zalania, najemca przyznał się do przelania wody w brodziku. Pomiedzy sprawcą szkody a poszkodowaną nie doszło do żadnych konkretnych ustaleń co do sposobu likwidacji szkody, ani do porozumienia co do naprawienia szkody.

(dowód: pisemne zeznania świadka A. J. k. 131-133, formularz zgłoszenia szkody k. 12)

Przed powstaniem szkody poszkodowana A. J. wiedziała, że lokal mieszkalny nr (...) jest wynajmowany i jego właściciel nie zamieszkuje w nim.

(dowód: pisemne zeznania świadka A. J. k. 131-133)

Poszkodowana była objęta ochroną ubezpieczeniową na podstawie umowy ubezpieczenia zawartej z powodem Towarzystwem (...) S.A. z siedzibą w W. na okres od 18 marca 2018r. do 17 marca 2021r. Zakresem ubezpieczenia objęte było m.in. zalanie mieszkania. Decyzją z dnia 16 lipca 2018r. powód przyznał poszkodowanej odszkodowanie w wysokości 872,68 zł.

(dowód: polisa Bezpieczny Dom nr (...) k. 15-16, decyzja powoda z dnia 16 lipca 2018r. k. 17-18)

Sąd zważył, co następuje:

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie dowodów z dokumentów przedłożonych przez strony oraz dowodu z zeznań świadka A. J..

W ocenie Sądu brak było jakichkolwiek podstaw do kwestionowania autentyczności i wiarygodności przedłożonych przez strony dokumentów prywatnych w postaci polis ubezpieczeniowych, umowy najmu, dokumentów związanych z prowadzonym przez powoda postępowaniem likwidacyjnym. Sąd miał na uwadze, że żadna ze stron niniejszego postępowania nie kwestionowała w trybie art. 253 kpc autentyczności powyższych dokumentów prywatnych, ani też nie zaprzeczyła, że osoby podpisane pod tymi dokumentami nie złożyły oświadczeń w nich zawartych. Powyższe dokumenty nie budziły także żadnych wątpliwości Sądu, albowiem nie nosiły żadnych śladów przerobienia, podrobienia czy innej ingerencji w ich treść.

Ponadto, Sąd dał w pełni wiarę zeznaniom świadka złożonym na piśmie. W ocenie Sądu zeznania złożone przez A. J. są wewnętrznie spójne i nie budzą żadnych wątpliwości w świetle zasad doświadczenia życiowego oraz logicznego rozumowania.

Podstawę prawną powództwa stanowił przepis art. 828 § 1 kc, zgodnie z którym jeżeli nie umówiono się inaczej, z dniem zapłaty odszkodowania przez ubezpieczyciela roszczenie ubezpieczającego przeciwko osobie trzeciej odpowiedzialnej za szkodę przechodzi z mocy prawa na ubezpieczyciela do wysokości zapłaconego odszkodowania. Jeżeli zakład pokrył tylko część szkody, ubezpieczającemu przysługuje co do pozostałej części pierwszeństwo zaspokojenia przed roszczeniem ubezpieczyciela. Zważyć należy, iż regres ubezpieczeniowy nie tworzy nowego, odmiennego rodzajowo roszczenia, lecz stanowi jedynie podstawę prawną przejścia istniejącego roszczenia poszkodowanego przeciwko odpowiedzialnej osobie trzeciej na ubezpieczyciela, do wysokości zapłaconego odszkodowania (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 17 marca 2017r., I ACa 26/16, L.). W świetle art. 828 § 1 kc przesłankami nabycia roszczenia przez ubezpieczyciela są: odpowiedzialność sprawcy szkody i wypłata odszkodowania. Ze względu na to, że nabyte przez ubezpieczyciela roszczenie jest zasadniczo tym samym roszczeniem, które przysługiwało poszkodowanemu wobec osoby ponoszącej odpowiedzialność cywilną za szkodę, w procesie o regres osobie tej przysługują przeciwko ubezpieczycielowi wszelkie zarzuty, które miała przeciwko poszkodowanemu w chwili powzięcia wiadomości o zmianie wierzyciela (por. wyrok SN z dnia 16 czerwca 2009r., V CSK 447/08, L.). Roszczenie ubezpieczyciela oparte na tym przepisie podlega ogólnym zasadom w zakresie rozkładu ciężaru dowodu w procesie (por. wyrok SN z 14 stycznia 2010r., IV CSK 300/09, L.). Do powstania regresu ubezpieczeniowego nie wystarcza sam fakt wypłaty odszkodowania ubezpieczonemu, ale konieczne jest zaistnienie dalszych przesłanek tj. powstanie szkody w dobrach ubezpieczonego lub ubezpieczającego oraz istnienie podmiotu prawa cywilnego odpowiedzialnego za szkodę, a nie będącego stroną umowy ubezpieczenia. Ubezpieczyciel wchodzi bowiem w sytuację prawną ubezpieczonego. Stąd też w przypadku regresu ubezpieczeniowego w grę może wchodzić zarówno odpowiedzialność deliktowa, uregulowana w art. 415 i nast. k.c., jak i odpowiedzialność za niewykonanie lub nienależyte wykonanie zobowiązania (art. 471 i n. k.c.) (por. K. Malinowska [w:] Z. Brodecki, M. Glicz, M. Serwach (red.) Prawo ubezpieczeń gospodarczych. Komentarz. Tom II. Prawo o kontraktach w ubezpieczeniach. Komentarz do przepisów i wybranych wzorców umów, LEX 2010). Regres ubezpieczeniowy (subrogacja ustawowa) przewidziany w art. 828 § 1 kc polega na przejściu z mocy prawa na ubezpieczyciela roszczenia ubezpieczającego (z mocy art. 828 § 3 kc - odpowiednio także roszczenia ubezpieczonego), ale przysługującego mu tylko wobec osoby odpowiedzialnej za szkodę wobec ubezpieczającego (odpowiednio - ubezpieczonego) i to tej, której ubezpieczyciel zapłacił odszkodowanie (por. wyrok SN z dnia 14 marca 2018r., II CSK 245/17, L.). Z powyższego jednoznacznie wynika, że legitymację bierną posiada osoba odpowiedzialna za szkodę.

W okolicznościach niniejszej sprawy powód pozwał właściciela lokalu mieszkalnego, w którym doszło do przelania wody w brodziku, a w konsekwencji do przelania się jej do mieszkania położonego poniżej. Pozwany bronił się, podnosząc, że lokal mieszkalnym nr (...) był przedmiotem umowy najmu, a odpowiedzialnym za szkodę jest najemca G. B.. Pozwany doszukiwał się odpowiedzialności najemcy w przepisie art. 433 kc, zgodnie z którym za szkodę wyrządzoną wyrzuceniem, wylaniem lub spadnięciem jakiegokolwiek przedmiotu z pomieszczenia jest odpowiedzialny ten, kto pomieszczenie zajmuje, chyba że szkoda nastąpiła wskutek siły wyższej albo wyłącznie z winy poszkodowanego lub osoby trzeciej, za którą zajmujący pomieszczenie nie ponosi odpowiedzialności i której działaniu nie mógł zapobiec. Zważyć należy, iż na gruncie interpretacji tego przepisu istnieje rozbieżność pomiędzy judykaturą a doktryną. Judykatura stoi na stanowisku, że nie jest możliwe rozszerzenie zakresu stosowania zaostrzonej odpowiedzialności i art. 433 kc należy ograniczyć tylko do sytuacji wyraźnie w nim unormowanych. Takie było również stanowisko Sądu Najwyższego w wyroku z dnia 5 marca 2002r., I CKN 1156/99, OSP z 2003r. nr 1, poz. 5), w którym sąd stwierdził, że art. 433 kc nie ma zastosowania do odpowiedzialności za szkody spowodowane przelaniem się wody w budynku z lokalu położonego wyżej do lokalu usytuowanego niżej. Wyrok ten jest potwierdzeniem długoletniej linii orzeczniczej SN (por. uchwała SN z dnia 12 lutego 1969r., sygn. akt III CZP 3/69, OSNC z 1969r. nr 7-8, poz. 130). W uchwale Składu Siedmiu Sędziów SN z dnia 19 lutego 2013r., III CZP 63/12, stwierdzono, że przepis art. 433 kc nie ma zastosowania do odpowiedzialności za szkodę polegającą na zalaniu lokalu położonego niżej z lokalu znajdującego się na wyższej kondygnacji. Odmienne stanowisko zajmuje doktryna, gdzie wskazuje się, że

uwzględniając ratio legis rozwiązania z art. 433 kc, która zadecydowała o przyjęciu surowej zasady odpowiedzialności, trzeba uznać, że do zdarzeń powodujących odpowiedzialność na podstawie art. 433 kc należy także przelanie się wody w obrębie budynku, z jednej kondygnacji na drugą (por. K. Pietrzykowski (red.), Kodeks cywilny. Tom I. Komentarz. Art. 1–449¹⁰, Wyd. 10, Warszawa 2020; K. Osajda (red.), Kodeks cywilny. Komentarz, wyd. 27, 2020; E. Gniewek, P. Machnikowski (red.), Kodeks cywilny. Komentarz. Wyd. 9, Warszawa 2019). Podkreślić należy, iż podmiotem odpowiedzialnym za szkodę wyrządzoną wyrzuceniem, wylaniem lub spadnięciem jakiegokolwiek przedmiotu z pomieszczenia jest ten, kto faktycznie nim włada we własnym interesie, czyli zajmuje na podstawie dowolnego tytułu prawnego, takiego jak własność, **najem**, spółdzielcze prawo do lokalu itp., a nawet bez takiego tytułu, choćby w złej wierze (por. wyrok SN z dnia 15 września 1959r., IV CR 1071/58, OSP 1961, Nr 6, poz. 159). Bez wątpienia, gdyby podzielić stanowisko doktryny co do zastosowania przepisu art. 433 kc także do przypadku zalania mieszkania położonego poniżej, to odpowiedzialność za szkodę na zasadzie ryzyka ponosiłby w niniejszym przypadku najemca, władający przedmiotowym lokalem nr (...) w chwili powstania szkody. Jak wynika z załączonych do akt sprawy dokumentów w okresie od 29 maja 2014r. do 17 kwietnia 2019r. najemcą przedmiotowego lokalu był G. B.. Z zeznań poszkodowanej wynika, że miała ona świadomość tego, że lokal jest wynajmowany, po powstaniu szkody rozmawiała z najemcą, który wskazał jej przyczynę zalania. Bez wątpienia zatem, w świetle art. 433 kc nie sposób uznać pozwanego, który nawet nie mieszkał w lokalu, za osobę odpowiedzialną za wyrządzenie szkody.

Niezależnie od powyższego, powództwo nie zasługiwało na uwzględnienie również w przypadku ustalenia, że odpowiedzialność sprawcy opiera się na zasadzie winy. W ocenie Sądu, w niniejszej sprawie powód nie sprostął ciężarowi dowodu i nie wykazał, że szkoda w majątku ubezpieczonego powstała w wyniku bezprawnego i zawnionego działania lub zaniechania pozwanego. Zważyć należy, iż powód odpowiedzialność pozwanego za zalanie lokalu stanowiącego własność ubezpieczonego łączył z naruszeniem przez pozwanego obowiązków wynikających z obowiązujących przepisów prawa dotyczących utrzymania instalacji wodno – kanalizacyjnej, w szczególności obowiązków wynikających z rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 16 sierpnia 1999r. w sprawie warunków technicznych użytkowania budynków mieszkalnych. Powód podnosił, że przyczyną zalania lokalu położonego poniżej mieszkania pozwanego było zaniedbanie obowiązków związanych z wykonywaniem zabiegów konserwacyjnych i napraw, likwidowania przecieków z instalacji, wykonanie napraw wymian uszkodzonych lub zużytych elementów instalacji i wyposażenia lokalu. Zdaniem Sądu, w ustalonym stanie faktycznym nie można jednak pozwanemu postawić zarzutu bezprawności ani nie można zarzucić mu winy w nienależytym utrzymaniu instalacji wodno – kanalizacyjnej. Z zeznań poszkodowanej wynika, że przyczyną zalania było przelanie się wody z brodzika. Tak określona przyczyna zalania nie oznacza, że instalacja wodno – kanalizacyjna czy poszczególne elementy tej instalacji znajdowały się w złym stanie technicznym z uwagi na zaniedbania właściciela lokalu. Do przelania wody z brodzika może bowiem dojść nie tylko w przypadku niedrożności instalacji odpływowej, ale także wskutek niewłaściwej eksploatacji przez użytkownika (np. długotrwałe pozostawienie odkręconego kranu). Powód nie przedstawił żadnych dowodów świadczących o tym, że instalacja wodno – kanalizacyjna w lokalu powoda znajdowała się w złym stanie technicznym. Niezależnie od powyższego, należy zauważyć, że nawet w przypadku zatkania odpływu wskutek nienależytego utrzymania odpowiedzialność za szkodę spoczywałaby na najemcy. Zgodnie z ogólnym przepisem art. 662 § 2 kc drobne nakłady połączone ze zwykłym używaniem rzeczy obciążają najemcę. W myśl art. 681 kc do drobnych nakładów, które obciążają najemcę lokalu, należą w szczególności: drobne naprawy podłóg, drzwi i okien, malowanie ścian, podłóg oraz wewnętrznej strony drzwi wejściowych, jak również drobne naprawy instalacji i urządzeń technicznych, zapewniających korzystanie ze światła, ogrzewania lokalu, **dopływu i odpływu** wody. W umowie najmu powyższy obowiązek został zastrzeżony w § 4, który stanowi, że najemca był zobowiązany wykonywać bieżące naprawy urządzeń i instalacji na własny koszt i we własnym zakresie. Reasumując, strona powodowa nie wykazała za pomocą żadnych wiarygodnych dowodów, że pozwany dopuścił się niedbalstwa w należyтым utrzymaniu instalacji wodno – kanalizacyjnej. Zważywszy zaś, że roszczenie regresowe przysługuje wyłącznie przeciwko osobie odpowiedzialnej za szkodę wobec ubezpieczającego, to należało uznać, że pozwany nie jest zobowiązany do zaspokojenia roszczenia zakładu ubezpieczeń.

Mając zatem na względzie ogół przedstawionych powyżej okoliczności, na podstawie art. 828 § 1 kc a contrario, powództwo podlegało oddaleniu.

O kosztach procesu Sąd orzekł na mocy art. 98 kpc i zgodnie z zasadą odpowiedzialności za wynik sprawy obciążył nimi w całości powoda, uznając je za uiszczone. Pozwany nie poniósł żadnych kosztów związanych z udziałem w niniejszej sprawie, stąd brak podstaw do zasądzenia na jego rzecz jakiegokolwiek kwoty od powoda.